

MEMÒRIA GENERAL

A) JUSTIFICACIÓ DE LA NECESSITAT DE LA DISPOSICIÓ I ADEQUACIÓ D'AQUESTA ALS FINS QUE ES PERSEGUEIXEN AMB LA SEVA APROVACIÓ

El Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament és un òrgan de participació, d'àmbit sectorial, creat el 27 de febrer del 1998, de conformitat amb el que estableix el capítol 4 del Reglament de participació ciutadana, en desenvolupament d'allò que es preveu en els articles 30 i següents de la Carta municipal de Barcelona i d'acord amb el compromís assumit per l'Ajuntament amb la subscripció de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, la qual no només es fixa com a objectiu la garantia de la participació ciutadana, sinó també la seva promoció activa.

En el seu inici el Consell es va dotar d'unes normes reguladores que van ser substituïdes per un Reglament de funcionament intern, aprovat el 9 de desembre de 2008, en un procés motivat tant per la necessitat d'adaptar-se als canvis que s'estaven succeint en el sector de la cooperació internacional, amb l'aparició de nous agents, com per la d'adequar-se a les noves Normes reguladores de la participació ciutadana, que havien estat aprovades pel Consell Municipal el 22 de novembre de 2002, i que dedicaven els seus articles 19 i següents a regular els consells sectorials.

Transcorreguts més de deu anys des de l'aprovació d'aquell Reglament, l'àmbit objecte del Consell, la cooperació internacional, ha sofert una evolució molt important, tant pel que fa al seu enfocament, basat actualment en la justícia global, com a les seves fites i als subjectes que les han de fer possibles. Aquesta nova perspectiva és ben palesa en el Pla Director de Cooperació per a la Justícia Global de Barcelona 2018-2021, l'instrument principal de planificació de la cooperació internacional de l'Ajuntament. Aquest Pla, en el Cap. 11 *Governança i espais de participació*, incorpora un seguit d'orientacions referides al Consell, sota aquest nou paradigma de la justícia global, que comporten l'ampliació de les temàtiques que aborda el Consell, la implicació de nous agents i la generació d'una dinàmica de funcionament diferent que a més de promoure la participació ciutadana possibiliti la coproducció d'iniciatives d'interès per a la ciutat.

Igualment, l'organització municipal també s'ha anat modificant fruit dels respectius governs i plans d'actuació municipal de forma que, al llarg dels anys, la política de cooperació internacional ha estat competència d'àrees, regidories, comissionats i direccions diferents.

Per altra banda, l'Ajuntament s'ha dotat d'un nou Reglament de participació ciutadana, aprovat pel Consell Municipal el dia 6 d'octubre del 2017, que obliga els òrgans de participació existents a adaptar les seves normes de funcionament a l'establert a la nova normativa en el termini d'un any des de la seva entrada en vigor (disposició transitòria primera).

Tots aquests factors van motivar una reflexió en el sí del Consell (tant en el seu Ple com en la Comissió Permanent) durant 2017 i van orientar el seu Pla de treball de 2018, en el que es va contemplar la revisió i l'actualització del seu Reglament de funcionament intern mitjançant la creació d'un grup de treball en el qual participaren representants de les entitats i també de l'Ajuntament. Aquest grup de treball va elaborar un esborrany de Reglament de funcionament que va ser aprovat primer per la Comissió Permanent, en la seva sessió del 24 de gener de 2019, i posteriorment, pel Ple del Consell, el dia 11 de febrer de 2019 (v. informe adjunt)

Més enllà de dur a terme l'actualització necessària per obsolescència i l'adaptació obligatòria al Reglament de participació ciutadana, la finalitat d'aquest nou reglament és també la d'incloure en la normativa reguladora del funcionament d'aquest òrgan de participació els acords que han de fer possible la interacció entre diferents actors de la ciutat, públics i privats, que intervenen en la cooperació internacional i la seva capacitat d'intervenció en els processos de presa de decisions en relació a aquesta política pública.

En relació al Reglament del Consell de 2008 encara vigent els canvis més rellevants que incorpora aquesta proposta de nou Reglament de forma molt resumida són els següents:

- La denominació del Consell que passarà a ser el Consell Municipal de Cooperació Internacional.
- S'explicita el caràcter permanent i la durada indefinida de l'òrgan i es preveuen els mecanismes per a la seva dissolució (art.2 i 20).
- S'introdueix un capítol sobre els drets i les obligacions dels i de les membres del Consell (art. 7 i 8)
- Sobre la composició del Consell (art.4, al 6):

Ajuntament de Barcelona

- es defineixen els criteris en els que es basa la composició del Consell (pluralitat, diversitat, paritat de gènere i participació de persones d'origen divers)
 - s'actualitza amb les denominacions actuals, tant dels membres municipals com de les entitats
 - es potencia la presència d'entitats que treballin en les eixos del pla director de cooperació internacional vigent en cada moment

 - es preveuen les formes de nomenament, designació i renovació en tots els casos. Considerem important destacar la novetat que suposa designació d'una part de les entitats membres pel procediment d'elecció i sorteig d'acord amb el que estableix l'actual Reglament de participació ciutadana i el procediment que s'acordi d'aplicació en tots els consells de participació

 - es defineixen les causes de cessament dels i de les membres.
- Els canvis més importants pel que fa a les qüestions d'organització es refereix a la reducció del quòrum necessari per a constituir el Ple, que passa de l'assistència d'una tercera part a una cinquena part dels i de les membres (art. 14), la possibilitat d'inclusió de punts a l'ordre del dia del Ple per part dels o de les membres (art.15), la possibilitat d'aprovar les actes per canals electrònics (art.18) i la vinculació entre els grups de treball i la Comissió Permanent (art.17), entre altres.

 - Pel que fa a la Comissió Permanent en la seva composició s'estableix un nombre mínim de representants d'entitats (8) i de tècnics/es municipals (3) (art.16)

 - Per últim es contempla la possibilitat d'establir normes bàsiques de funcionament del Consell per decret de la Comissió de Govern i de criteris d'actuació interna complementaris al Reglament per part del Ple del Consell (Disposició final primera)

Aquestes modificacions respecte la versió anterior del Reglament així com les derivades de l'adaptació d'alguns articles del Reglament de Participació Ciutadana obeeixen a la voluntat de procurar una millora en la qualitat de la participació de les persones membres del Consell i un augment de l'eficàcia d'aquest òrgan.

B) MARC NORMATIU EN QUE S'INSIREIX EL PROJECTE DE DISPOSICIÓ

El preàmbul de la Constitució espanyola estableix com un dels objectius de l'Estat la de col·laborar en l'enfortiment d'unes relacions pacífiques i de cooperació eficaç entre tots els pobles de la Terra.

L'article 9, del títol preliminar, va establir que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat, igualtat de l'individu i dels grups en que s'integren siguin reals i efectius, remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans la vida política, econòmica, cultural i social.

Dins del marge competencial establert a la Constitució Espanyola es va acordar la competència exclusiva de l'Estat dins de l'àmbit de les relacions internacionals.

Dins d'aquest marc competencial l'Estat va aprovar la llei 23/1998 de Cooperació internacional per al desenvolupament, que va tenir com a objectiu principal, articular en un únic text normatiu, el conjunt de mesures i instruments que havien anat configurant la política de cooperació per al desenvolupament. Es descriuran les línies essencials i prioritats estratègiques de la política de cooperació internacional. Es regula la creació d'un mecanisme de planificació, el qual es el Pla Anual de Cooperació internacional.

D'acord amb l'establert a l'article 1 del text normatiu, l'objectiu de la llei serà la regulació del règim jurídic de la política espanyola de cooperació internacional per al desenvolupament. S'inclou dins de la cooperació internacional per al desenvolupament el conjunt de recursos i capacitats que l'Estat posa a disposició dels països en vies de desenvolupament, amb la finalitat de facilitar i impulsar el seu progrés econòmic i social i per contribuir a la eradicació de la pobresa al món en totes les seves manifestacions.

La cooperació espanyola impulsarà processos de desenvolupament per atendre la defensa i protecció dels Drets humans i les llibertats fonamentals, les necessitats de benestar econòmic i social, la sostenibilitat i regeneració del medi ambient.

S'estableixen els principis, objectius i prioritats de la política de cooperació internacional per al desenvolupament del conjunt de les Administracions Públiques i els sistemes de relació i col·laboració entre les diverses Administracions públiques.

El principis i objectius aplicables a totes les administracions públiques dins del seu àmbit competencial seran bàsicament, la defensa i promoció dels drets humans i llibertats fonamentals, la pau, la democràcia i la participació ciutadana en condicions d'igualtat, promoció del creixement econòmic sostenible dels països, promoció del desenvolupament humà global aparellat amb el reconeixement del ésser humà en la

seva dimensió individual i col·lectiva, com a protagonista i destinatari últim de la política per a la cooperació pel desenvolupament.

Com a objectius s'estableixen: fomentar amb recursos humans i materials el desenvolupament dels països més desfavorits, contribució a un major equilibri en les relacions polítiques, estratègiques, econòmiques i comercials, prevenció de situacions d'emergència mitjançant la prestació d'accions d'ajuda humanitària, afavorir la instauració i consolidació dels règimens democràtics i de respecte als drets humans i de les llibertats fonamentals, i impulsar relacions polítiques, econòmiques i culturals en els països en vies de desenvolupament.

Respecte a la competència de les Comunitats Autònomes i entitats locals, l'article 20, després de contemplar la seva subjecció als objectius i principis marcats per la llei, estableix que l'actuació tant de Comunitats Autònomes com d'entitats locals, en l'àmbit de la cooperació internacional es basarà en els principis d'autonomia pressupostaria i autoresponsabilitat en el seu desenvolupament i execució, tot respectant les línies generals i directius bàsiques establerts pel Congrés dels Diputats, i respectant el principi de col·laboració entre Administracions Públiques en quan a l'accés i participació de la informació i màxim aprofitament dels recursos públics.

Dins del marge de les seves competències, la Generalitat de Catalunya aprova la llei 26/2001 de 31 de desembre de cooperació al desenvolupament. Tal i com especifica el mateix preàmbul de la llei, aquesta s'haurà d'aplicar tot respectant els principis, els objectius i les prioritats de la política espanyola establerta per la llei estatal anteriorment comentada. La llei regula la cooperació al desenvolupament realitzada des de la Generalitat però també estableix els valors, les finalitats i els principis ordenadors de la cooperació que ha d'informar també les actuacions dels ens locals de Catalunya, establint els mecanismes de coordinació, col·laboració i cooperació amb aquests últims.

Dins d'aquest mecanisme de col·laboració existeix l'Agència Catalana de Cooperació al desenvolupament que esdevé un actor important en la coordinació d'accions conjuntes impulsades des del territori en àmbits com la gestió de la crisi de persones refugiades o la millora del currículum formatiu als centres educatius de la ciutat (amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament).

La Carta Municipal de Barcelona contempla en diversos dels seus preceptes competències en matèria de cooperació internacional.

Dins de les competències exercides per l'Ajuntament de Barcelona en l'àmbit de la cooperació internacional per al desenvolupament, el Ple del Consell Municipal en data 22 de desembre de 2017 va aprovar el Pla director de Cooperació per la Justícia Global de Barcelona 2018-2021, com un dels principals instruments de planificació de la cooperació internacional de l'Ajuntament de Barcelona. El Pla Director de Cooperació

per a la Justícia Global de Barcelona es vincularà amb el Pla Director de la Cooperació Catalana.

El Pla Director es va elaborar de forma coordinada i coherent amb el Pla d'Acció Exterior i Justícia Global, un dels objectius del Pla d'Actuació Municipal del Govern Municipal (objectiu 5.1.1 del PAM)

En la elaboració del Pla Director va participar activament el Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, que en sessió de 13 de novembre de 2017 va mostrar el seu acord al text presentat.

El Pla Director contempla un seguit de valors, principis i objectius coincidents als establerts per la normativa estatal i autonòmica i que bàsicament són els següents:

Els valors de la cooperació:

L'ésser humà al centre

Equitat de gènere

Promoció de la sostenibilitat,

Cultura de la no violència.

La garantia de l'exercici dels drets humans i de les llibertats fonamentals,

Cultura i identitat

La promoció d'una ciutadania crítica,

Fomentar la cultura de la pau i la no violència.

Principis ordenadors de la cooperació:

La **coherència** en el conjunt de l'actuació municipal pel que fa a la seva acció exterior sigui amb polítiques proactives o amb polítiques domèstiques que tenen conseqüències extraterritorials. En conseqüència, cal avançar en la creació d'espais de coordinació al si de l'Ajuntament, alhora que fomentar la informació i l'apropiació dels eixos definidors d'aquesta política entre les diferents regidories.

La **participació del conjunt d'actors** (d'aquí i d'allà) en els espais de definició i desplegament de la política de cooperació per a la justícia global. La participació, construïda sobre el reconeixement de la diversitat i la complementaritat entre els actors, s'ha d'articular en torn a aliances i compromisos internacionals que promoguin agendes comunes i compartides, eficaces i de llarg recorregut. El divers i ric mapa d'actors el componen principalment les ONGs per la justícia global; els moviments socials; les entitats de l'economia social i solidària, educatives, juvenils, ecologistes, i feministes; les organitzacions sindicals i empresarials; les universitats i centres de recerca; i les pròpies administracions públiques. També l'apropiació de les ciutats i comunitats receptores de la cooperació de Barcelona que han de liderar efectivament les seves polítiques i estratègies de justícia global.

Ajuntament de Barcelona

La **transparència, la comunicació i la rendició de comptes** com aspectes claus per assolir resultats en termes de justícia global. Aquest principi es desplegarà en totes les fases del cicle de la política: en l'elaboració de la seva definició i planificació; en la presa de decisions sobre l'atorgament de subvencions (convocatòries i actuacions directes); i en l'impuls al seguiment i avaluació de les accions. D'altra banda, desenvoluparà estratègies comunicatives innovadores que permetin un retiment de comptes més eficaç, que arribi a les ciutats amb les quals es treballa i a la ciutadania, en general.

Enfocament urbà i municipalista, complementari a la cooperació estatal, i articulat en torn als eixos l'horitzontalitat, el diàleg polític i la cooperació tècnica. Promoció de ciutats compactes, connectades, integrades i inclusives, en consonància amb la Nova Agenda Urbana.

Objectius de la cooperació:

- Promoure la Justícia Econòmica.
- Fomentar la Justícia Ambiental.
- Promoure la Justícia de Gènere.
- Promoure el Dret a migrar, a desplaçar-se i a refugi.
- Promoure la garantia de l'exercici dels drets humans i els drets dels pobles.
- Protegir els drets humans de les persones en situacions d'emergència.
- Fomentar la cultura de la pau i la no violència.
- Promoure la governança democràtica de les ciutats.
- Promoure el dret a la ciutat.
- Millorar la coherència de polítiques envers la Justícia Global.

Dins de l'apartat relatiu a la governança i espais de participació s'estableix que la participació de la ciutadania i del conjunt d'agents de cooperació, així com la transparència i la rendició de comptes, són principis orientadors de la política de cooperació per a la justícia global l'Ajuntament. En conseqüència, el consistori treballarà per enfortir els espais i els mecanismes de governança en totes les fases del cicle d'aquesta política: la planificació, el desplegament, el seguiment i l'avaluació.

El Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament continuarà essent l'espai de referència, en tant que òrgan consultiu i de participació sectorial de l'Ajuntament de Barcelona per a aquesta política municipal. En raó del seu mandat, continuarà orientant les accions del consistori de cooperació internacional, l'acció humanitària, i la promoció dels drets humans i la pau. De la mateixa manera, actuarà com a principal espai per a fomentar la concertació entre els actors, que permeti crear sinergies i complementaritats, que enriqueixin, en definitiva, la política de cooperació.

La Carta Municipal de Barcelona estableix la possibilitat d'existència consells sectorials així com el procediment per la seva creació

En el si d'aquesta potestat, l'Ajuntament de Barcelona l'any 1998 va impulsar la creació del Consell Municipal de Cooperació per al Desenvolupament aprovant les serves primeres normes reguladores, normes que van ser substituïdes per un Reglament el 17 de juny de 2008.

C) LA COMPETÈNCIA DE L'AJUNTAMENT SOBRE LA MATERIA

L'article 149 de la Constitució Espanyola estableix que l'Estat tindrà competència exclusiva d'entre d'altres en matèria de relacions internacionals

En el si d'aquesta competència es va aprovar la llei 23/1998 de Cooperación internacional para el desarrollo, reconeixent la competència de les comunitats autònomes i entitats en la matèria en el següent sentit:

" La cooperación para el desarrollo que ser realice des de las Comunidades Autónomas y las Entidades locales, expresión solidaria de sus respectivas sociedades, se inspira en los principios, objetivos y prioridades establecidos en la sección segunda del capítulo I de la presente Ley.

La acción de dichas entidades en la cooperación para el desarrollo se basa en los principios de autonomía presupuestaria y autorresponsabilidad en su desarrollo y ejecución, debiendo respetar las líneas generales y directrices básicas establecidas por el Congreso de los Diputados a que se refiere el artículo 15.1 de la presente Ley y el principio de colaboración entre Administraciones Públicas en cuanto al acceso y participación de la información y máximo aprovechamiento de los recursos públicos."

La llei catalana 26/2001 de cooperació al desenvolupament, regula la cooperació al desenvolupament feta des de la Generalitat, però també estableix els valors, les finalitats i els principis ordenadors de la cooperació que han d'informar les actuacions dels ens locals, establint els mecanismes de coordinació, col·laboració i cooperació amb aquests.

La llei 1/2006 del Règim especial del municipi de Barcelona, estableix al seu article 38 que la Hisenda municipal de Barcelona s'ha d'ajustar al principi de solidaritat en el marc de la cooperació internacional.

La Carta Municipal de Barcelona estableix la possibilitat d'existència de consells sectorials així com el procediment per a la seva creació.

El Reglament de Participació Ciutadana regula al Capítol IV els òrgans de participació de l'Ajuntament de Barcelona, dins dels quals s'ha de contemplar el Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament.

D) RELACIÓ MOTIVADA DE LES PERSONES I ENTITATS INTERESSADES A LES QUALS S'HA D'ATORGAR SI S'ESCAU EL TRÀMITI D'AUDIÈNCIA

D'acord amb l'objecte, àmbit subjectiu i territorial del Reglament de funcionament del Consell Municipal de Cooperació internacional es poden considerar persones i entitats interessades a atorgar el tràmit d'audiència sense perjudici de l'accés al tràmit d'informació pública les següents:

1. Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
2. Associació Consell de Cent
3. Núria Camps Vidal
4. Xavier Martí González
5. Alejandro Pozo
6. Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament (LaFede.cat)
7. Jordi Altarriba Bos
8. Unió General dels Treballadors (UGT)
9. Fundació Pau i Solidaritat de Comissions Obreres de Catalunya (CCOO)
10. Fundació Solidaritat UB
11. Centre de Cooperació per al Desenvolupament de la UPC
12. Àrea de Cooperació Universitària per al Desenvolupament de la UOC
13. Col·legi de Periodistes de Catalunya
14. Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona
15. Consell de la Joventut de Barcelona
16. Coordinadora d'Associacions Senegaleses de Catalunya
17. Centre Euro-Àrab de Catalunya
18. Fedelatina
19. Associació Mujeres Pa'lante
20. Pallassos Sense Fronteres
21. GRAIN
22. Asil. Cat

Barcelona, 11 de juliol de 2019

Glòria Meler
Secretària del Consell Municipal
De Cooperació internacional
pel desenvolupament

Beatriz Julve Suero
Secretaria delegada
Gerència de Presidència i Economia